

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 1. veebruar 2024
(OR. en)

5978/24
PV CONS 4
AG 15

PROTOKOLLI KAVAND
EUROOPA LIIDU NÕUKOGU
(üldasjad)
29. jaanuar 2024

1. Päevakorra vastuvõtmine

Nõukogu võttis vastu dokumendis 5450/24 esitatud päevakorra.

2. A-punktide heakskiitmine

a) **Muu kui seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri** 5773/24

Nõukogu võttis vastu kõik eespool nimetatud dokumendis loetletud A-punktid, sealhulgas kõik vastuvõtmiseks esitatud keelelisi parandusi sisaldavad COR- ja REV-dokumendid. Nimetatud punktidega seotud avaldused on esitatud *addendum*'is.

b) **Seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri** (avalik 5774/24
arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16
lõikele 8)

Keskkond

1. Fluoritud kasvuhoonegaaside määrus

Seadusandliku akti vastuvõtmine

heaks kiidetud COREPER I poolt 24. jaanuaril 2024

5599/1/24 REV 1
5599/24 ADD 1
PE-CONS 60/23
ENV

Nõukogu kiitis heaks Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha ning kavandatud õigusakt võeti vastu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4, kusjuures Ungari hääletas vastu ning Tšehhi Vabariik ja Itaalia hoidusid hääletamisest (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1). Selle punktiga seotud avaldused on esitatud käesoleva dokumendi lisas.

2. Määrus osoonikihti kahandavate ainete kohta

Seadusandliku akti vastuvõtmine

heaks kiidetud COREPER I poolt 24. jaanuaril 2024

5600/24
PE-CONS 61/23
+ **COR 1 (pl)**
ENV

Nõukogu kiitis heaks Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha ning kavandatud õigusakt võeti vastu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4 (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1).

Seadusandlikud arutelud

(Avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

3. **Euroopa demokraatia kaitsmist käsitlev õigusaktide pakett**   5428/24
Poliitiline mõttevahetus

Nõukogus toimus poliitiline mõttevahetus.

4. **Muud küsimused**

Muid küsimusi ei arutatud.

Muu kui seadusandlik tegevus

5. **Eesistujariigi Belgia prioriteedid**
Eesistujariigi ettekanne
Arvamuste vahetus

Nõukogu võttis teadmiseks eesistujariigi ettekande oma eesistumise prioriteetide kohta, eelkõige seoses üldasjade nõukogu tööga ning pidas arvamuste vahetuse. Seda küsimust käsitleti avalikul istungil.

6. Iga-aastane õigusriigidialoog: riigipõhine arutelu 5222/24
Arvamuste vahetus

7. Muud küsimused

-
- Esimene lugemine
 Avalik mõttevahetus (nõukogu kodukorra artikli 8 lõige 3)
 Komisjoni ettepanekul põhinev päevakorrapunkt
-

Avaldused dokumendis 5774/24 esitatud seadusandliku tegevusega seotud A-punktide juurde

A-punkti 1 juurde: **Fluoritud kasvuhoonegaaside määrus**
                                         Seadusandliku akti vastuvõtmine

TŠEHHI VABARIIGI AVALDUS

„Tšehhi Vabariik on täielikult pühendunud sellele, et tagada Montreali protokoll järgimine, võidelda tulemuslikumalt ebaseadusliku kaubanduse vastu ning aidata kaasa ELi jõupingutustele paketi „Eesmärk 55“ eesmärkide ja kliimaneutraalsuse saavutamiseks.

Kuigi me nõustume määrase eesmärkidega, siis meie arvates kahjuks läheb lõplik kokkulepe nendest eesmärkidest kaugemale ja käsitleb poliitilisi valikuid, mida ei ole täielikult analüüsitud ja mis kuuluvad muude õigusaktide, eelkõige REACHi määrase kohaldamisalasse.

Tšehhi Vabariigi jaoks hõlmavad kõige problemaatilisemad sätted uut lõiget jaotlate kohta (artikli 13 lõige 5), millega keelustatakse üks väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga alternatiiv, ning IV lisa mitut osa, eelkõige mitmeosaliste soojuspumpade ja kliimaseadmete kohta, millega keelatakse väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga alternatiivid alates 2035. aastast. Lisaks on meie jaoks väga suur probleem väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga alternatiivide keelustamine vahtude, aerosoolide ja monoplokk-tüüpi soojuspumpade sektoris.

Poliitiline valik keelata väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga alternatiivid soojuspumpade ja jaotlate sektoris koos muude väga rangete soojuspumpadele kehtestatud keeldudega IV lisas ja soojuspumpadele kehtestatavate uute hoolduskeeldudega on Tšehhi Vabariigi jaoks väga tundlik. Meie õhukvaliteedi kavad tuginevad suurel määral soojuspumpade kasutuselevõtule ning selles sektoris on tehtud märkimisväärsed investeeringuid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest (eelkõige Ühtekuuluvusfondist) ja ELi HKS-i tuludest. Kardame, et mis tahes täiendavad takistused kahjustaksid meie õhukvaliteedi poliitikat ja söelt puhtamatele energiaallikatele üleminekul tehtavate investeeringute kestlikkust.

Samuti usume, et väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga alternatiivide keelustamine on vastuolus Montreali protokoll osaliste otsusega XXXIV/3, millega innustatakse osalisi fluorosüivesinikke järk-järgult kasutuselt kõrvaldades suurendama energiatõhusust ning võtma arvesse tehnoloogia ja majanduse hindamise komisjoni 2022. aasta aruannet. Otsus XXXIV/3 ei ole ühekordne algatus ja Montreali protokoll kohane arutelu energiatõhususe üle ei välista mingil juhul väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga fluoritud alternatiive.

Kuigi osade küsimuste lahendamiseks on tehtud palju tööd, ei saa Tšehhi Vabariik eespool nimetatud põhjustel kokkulepet toetada ja hoidub hääletamisest.“

EESTI AVALDUS

„Eesti on jätkuvalt täielikult pühendunud sellele, et tagada ELi 2030. ja 2050. aastaks seatud kliimapolitiika eesmärkide saavutamine, täites Pariisi kokkuleppe ja Montreali protokoll eesmärged. Seepärast väljendab Eesti heameelt fluoritud gaaside (F-gaaside) määrase ajakohastamise üle ja toetab selle eesmärki vähendada veelgi F-gaaside heidet, et aidata kaasa ELi kliimaeesmärkide saavutamisele ning edendada innovatsiooni väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga või F-gaasidest vabade toodete puhul.

F-gaaside määrase suhtes kokkuleppele jõudmine on keerukate ja pingeliste arutelude tulemus. Läbirääkimiste käigus on Eesti olnud mures fluorosüivesinike järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamise kavandatud kiiruse ja sellega seoses ühiskonnale tekkivate kulude pärast ning alternatiivsete tehnoloogiate piisava kättesaadavuse ja taskukohasuse pärast väikestel turgudel, nagu Eesti.

Eesti soovib veel kord rõhutada, et vastavad keelud peaksid põhinema tegeliku teostatavuse ja olemasolevate alternatiivide põhjalikul mõjuhinnangul. Peame kahetsusväärseks, et see ei ole alati nii olnud. Mõjuhinnangud on olnud mõnel juhul ebapiisavad või üldse puudunud ning vajadus kiire ja täieliku kasutuselt kõrvaldamise järele mõnes sektoris on küsitav nii kliima kui ka majanduse seisukohast – me oleme kliimakasu kõrvale jätmas. Üks neist probleemidest on seotud F-gaaside keelustamisega väikestes mitmeosalistes soojuspumpades ja jahutites – seeläbi keelustame väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga alternatiive, mille mõju kliimale on minimaalne, kui sedagi. Samal ajal on väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga alternatiivide kasutamine täielikult kooskõlas Montreali protokoll ja selle vähendamiseesmärkidega.

Teine oluline küsimus meie jaoks on ehitusvahtudega seotud piirang. Selleks et säilitada hiljuti kokku lepitud renoveerimislaine raames nõutav renoveerimiskiirus peame ehitusega tegelema kogu aasta jooksul, kõigil aastaaegadel. Seetõttu töötab väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga F-gaaside isolatsioonivahtudes kasutamise keeld selle eesmärgi saavutamisele vastu, kuna alla + 5 °C jäävate ehitustemperatuuride puhul ei ole olemas F-gaasidest vaba lahendust. Siingi keelustame väikese globaalse soojendamise potentsiaaliga F-gaasidega seotud tooted ilma mõjuhinnanguta, lootes, et keelu jõustumise ajaks on turul sobiv ja taskukohane alternatiiv.

Ootame IV lisaga seoses huviga komisjoni tulevasi suuniseid, milles selgitatakse keelde ja tuuakse näiteid selle kohta, kuidas eri tooted teatavate keeldude alla kuuluvad. See on väga oluline, et mõista keelde ning rakendada uut määrust kogu ELis nõuetekohaselt ja ühetaoliselt.

Kuigi Eesti toetab määrase suhtes saavutatud kokkulepet, eeldame, et IV lisa keelde käsitlevas läbivaatamis klausliga seoses käsitletakse asjakohaselt olemasolevate alternatiivide küsimust ja eespool nimetatud muresid.“

UNGARI AVALDUS

„Ungari on pühendunud ELi 2030. ja 2050. aastaks seatud kliimapoliitika eesmärkide saavutamisele ning peab oluliseks Pariisi kokkuleppes seatud eesmärkide täitmist. Kuigi Ungari nõustub täielikult üldeesmärgiga tugevdada F-gaaside määruuse rolli kliimanetraalsusele kaasaaitamisel, ei saa me lõplikku kompromissi toetada.

Kuigi me hindame paketi teatavaid elemente (sealhulgas kolmeeurose kvoodihinna säilitamine, kaitsemeetmete ja erandite sätestamine turvalisuse tagamiseks, turumonopoli vältimine ja pooljuhtidele kvoodisüsteemist tehtava erandi säilitamine), mida Ungari on varem mitmel korral rõhutanud.

Esiteks on kokkulepe meie arvates vastuolus kava „REPowerEU“ eesmärkidega ja soojuspumpade kiire kasutuselevõttuga. Külmaainete, eelkõige väiksema heitega alternatiivide laialdane keelustamine on seega vastuolus ELi kliimapoliitika eesmärkidega ja takistaks kliimasõbralikumate alternatiivide kasutuselevõttu nende taskukohasuse tõttu.

Ungari on läbirääkimiste käigus järjekindlalt rõhutanud, et energiatõhusust, tehnilist ohutust ja majanduslikku teostatavust ei tohiks tähelepanuta jätta ning et arvesse tuleks võtta iga liikmesriigi erinevaid majanduslikke ja geograafilisi tingimusi. Kokkuleppes ei võeta neid murekohti arvesse.

Muu hulgas põhjustab muret praegu ringluses olevate mitme aastakümne vältel kasutamiseks mõeldud toodete piiratud hooldus, samuti ebapiisav aeg tehnoloogiliseks üleminekuks valmistumiseks. Praegu ringluses olevate seadmetüüpide tehnilised lahendused keelatakse ning mõne aasta pärast hakatakse turule toodud seadmete või uuel tehnoloogial põhinevate hiljuti toodetud seadmete suhtes kohaldama märkimisväärsed piiranguid. Uute tehniliste väljakutsete tõttu on vaja edasi arendada praeguseid koolitussüsteeme. Kui seda ei tehta, võib see kaasa tuua oskustööjõu nappuse.

Ungari leiab, et seadmete turupiiranguid ei ole võimalik ettenähtud tähtaja jooksul täielikult rakendada, võttes arvesse energiatõhususe ja tehnilise ohutuse aspekte. Kokkuleppes sätestatud erandid ei paku probleemile rahuldavat lahendust, kuna märkimisväärne osa praegustest seadmetest asendatakse eeldatavasti kümne aasta jooksul.

Fluoritud külmaainete kättesaadavus väheneb nende suure globaalse soojendamise potentsiaali tõttu praeguse kvoodisüsteemi raames pidevalt. Kokkuleppes esitatud kvootide vähendamise ajakavas ei võeta siiski arvesse turu- ja tehnoloogiavajadusi, mis võivad põhjustada turul seaduslikult kättesaadavate külmaainete tõsise nappuse ja nende turuhinna järsu tõusu.

Määrus võib põhjustada turul ebaproportsionaalse nihke, mis omakorda võib kõrgemate hindade kaudu tarbijaid negatiivselt mõjutada. F-gaaside määrukses sisalduvad erinevad liiga piiravad meetmed koos võetuna, näiteks soojuspumpadega seotud meetmed, mis põhjustavad hinnatõusu, võivad kaasa tuua ebaseadusliku kaubanduse ja impordi märkimisväärse suurenemise, mis ohustaks märkimisväärselt Ungarit kui ELi piiririiki. Lisaks tekitaks see liikmesriikide ametiasutustele lubamatu koormuse.

Väävelheksafluoriidi (SF₆) kasutamine teatavates elektrijaotlates on endiselt vajalik, et tagada elektrivõrgu ohutu toimimine praegustes tehnoloogilistes tingimustes. Kokkuleppega kaotatakse järk-järgult turul olemasolev tehnoloogia, sundides võrguettevõtjaid ja elektritootjaid kiiresti kohanema uute ja sageli kallimate tehnoloogiatega. Mõnel äriühingul on juba märkimisväärne turueelis. See võib asetada ELi ettevõtjad tõsisesse ebasoodsasse konkurentsiolukorda. Lisaks ei sobi elektrijaotlate paigaldamise keeld tehnilisest, ohutuse ja projekteerimise seisukohast kokku tegeliku turuolukorraga. Eelkõige energiakriisi ajal võib see ohustada stabiilset energiavarustust ja energiapuudust ning panna eelisolukorda väga piiratud arvu tootjaid, mis toob kaasa täiendavad turumoonutused.

Lõpetuseks ei ole paljude kehtestatud keeldude puhul olemas piisavat mõjuhinnaangut sobivate alternatiivide kättesaadavuse ja nende turuhindade kohta. Lisaks ei tooks mõned meetmed isegi komisjoni esialgse hinnangu kohaselt kaasa heitkoguste märkimisväärselt vähendamist, vaid kõrvaldaksid turult hoopis muud toimivad vähese heitega alternatiivid.“